

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DAG HAMMARSKJÖLD nyt

UDELTA
ELLER DELTA?

TEMA:

SAMLÆSNING

Gave fra Sanja Andersen 2007

Nævnet vil høre forældrene

DANSK SKOLEMUSEUM

Rådhusstræde 6

DK-1466 København K

På alle kommunens skoler står man i disse dage - og i den nærmeste fremtid - og skal afgøre, hvilken stilling man skal tage til spørgsmålet om samlæsning på 8. klassetrin, som den nye skolelov nu åbner mulighed for.

Nævnet skal også gøre sin stilling op, men da vor afgørelse må være baseret på og være i samklang med indstillingen hos så stor en del af den øvrige forældregruppe som muligt, vil vi gerne her anmode alle berørte forældre - og ikke mindst forældrerepræsentanter - om at møde op den 18. november 1976, kl. 19.30.

Da det er af afgørende betydning, at vore børns muligheder i folkeskolen tilgodeses i størst muligt omfang, vil det informative møde, hvor problemstillingen for og imod samlæsning vil blive trukket op, forhåbentlig kunne give jer og dermed os et fingerpeg om, hvad der tjener vore børn bedst.

På gensyn

Jørgen, nævnet

SAMLÆSNING

INDHOLDSFORTEGNELSE

SIDE

2 NÆVNET VIL HØRE FORÆLDRENE

4 SKAL VI HAVE SAMLÆSNING?

8 HVAD SIGER LOVEN?

10 LÆRERNES DISKUSSION

13 SAMLÆSNINGSFORSØG

17 KURSUSDELING/SAMLÆSNING

21 FORÆLDREMØDE : 7. KLASSE

Skal vi have samlæsning?

Hvad er samlæsning?

Det er vores korte betegnelse for, at eleverne i stedet for at blive delt op på 2 forskellige hold med forskellig sværhedsgrad, bliver sammen i klassen, hvor undervisningen så organiseres sådan, at man tager hensyn til elevernes forskellige forudsætninger.

Bliver spredningen mindre ved deling?

Rent umiddelbart lyder det, som om det faglige udbytte må blive større, hvis man, ved at dele eleverne kan mindske spredningen.

Men for det første viser vore erfaringer, at spredningen ikke bliver formindsket væsentligt, blot fordi et par elever eller tre vælger fra.

Og for det andet kræver al undervisning, at man netop tager hensyn til, at der er spredning i en klasse.

Selv dengang, da det var lærerne, der havde retten til at sortere alle de elever fra, de ikke troede ville kunne "følge med", gik det galt, når man underviste hele klassen, som til en tænkt gennemsnitselev. De dygtige kedede sig - de svage blev tabt.

Den spredning, man søgte at undgå, voksede forbavsende hurtigt til et omfang, der til forveksling lignede det, man kendte fra før delingen.

På holdene med det lave niveau har vi oplevet, enten at spredningen også der vanskeliggjorde undervisningen, eller at der sankedede sig en selvopgivende, passiv stemning, som lammede undervisningen.

Alt i alt, må jeg konstatere, at de faglige fordele, man troede at opnå ved at opdele undervisningen, i praksis har vist sig at være meget mindre, end man på forhånd ville forestille sig.

Hvad med disciplinen?

- Men bliver der ikke mere ro på de udvide-
de kursushold, for eleverne har jo selv
valgt det?

Erfaringen fra de tidligere ordninger, hvor eleven også selv var med til at vælge niveau, viser det ikke. Der er en slags starteffekt. De svageste og uroligste vil ofte efter "gode råd" have valgt lavt niveau, men ligesom på det rent faglige område, vil der hurtigt foregå en spredning og nye mønstre vil danne sig. Og med lidt fantasi kan alle vist forestille sig nogle af de problemer, som eleverne, der er sammenbragt fra op til 4 forskellige klasser, kan lave for hinanden og læreren på holdene med lavt niveau.

Hvordan med skolens målsætning?

Når man taler om, hvordan undervisningen i skolen er organiseret, er det nyttigt at holde sig for øje, hvilken opgave skolen skal udfylde på det givne tidspunkt i historien. Den gang der kun var behov for en lille elite med stor uddannelse, var det meget praktisk med en mellemskole og et gymnasium for de få "udvalgte". Men med samfundets komplicerede udvikling er der blevet behov for mange flere uddannede personer - og så ændrer man skolen, så flere får chancen. Flere går længere i skole. Men uddannelse har også noget med demokrati at gøre, på den måde, at (med)indflydelse kræver uddannelse. Og forståelse og tolerance kræver ægte kendskab til hinanden.

En opdeling (som i mellem- og fri mellemskole) øger kløften mellem grupper i samfundet.

Ordet enhedsskole er da også brugt om folkeskoleloven, og hovedparten af befolkningen går også ind for, at alle får lige muligheder for at lære noget, blot sidder der en vældig skepsis i nogen, når der bliver tale om at ændre på den gamle tradition med at dele eleverne.

Men en konsekvent sammenholdning af eleverne vil være medvirkende til de lige muligheder og større social forståelse for hinanden.

Sammenfatning

Mange kan tilslutte sig de udmærkede formål med at samlæse eleverne. Nogle vil være tilbøjelige til at tro, at det kan komme til at gå ud over det faglige udbytte. Men da nissen flytter med, er vi nogle lærere og forældre, der med kendskab til samlæsning i fagene dansk og orientering og deling i andre fag, mener at turde sige, at samlæsning ikke bliver på bekostning af det faglige udbytte, hvis en rimelig lav klassekvotient, f. eks. i nærheden af 20, holdes. Hvis der bliver deletimer. Hvis der gives lærerne tid til samarbejde, og der trods alt bevares mulighed for specialundervisning til enkelte elever.

Hvis disse forudsætninger opfyldes, mener jeg, at samlæsning fagligt er en fordel frem for deling - og samtidig medvirkende til at skabe større lighed og forståelse for hinanden.

Men det er ikke lærerne der kan bestemme det. - Det er forældrene via skolenævnet, der har det afgørende ord, hvis lærerne er positive. Og det er de.

Jørgen Stampe

Hvad siger loven?

LOV OM FOLKESKOLEN (lov nr. 313 af 26. juni 1975)

§ 8

Kursusdeling:

Undervisningen i regning/matematik, engelsk tysk på 8.-10. klassetrin og i fysik/kemi på 9. og klassetrin gives i to kurser¹ af forskelligt indhold. Kurserne benævnes grundkursus og udvidet kursus.²

Stk. 2. Eleverne skal i hvert af fagene kunne vælge mellem de to kurser.³

Stk. 3. Undervisningsministeren kan efter indstilling af skolenævnet, lærerrådet og skolekommissionen godkende, at delingen i to kurser efter stk. 1 undlades på 8. og 9. klassetrin i et eller flere af fagene.⁴ Forslag herom indsendes gennem kommunalbestyrelsen, i København gennem skoledirektionen med dennes indstilling.

Samlæsning:

Undervisningens ordning

1. Eleverne på de to kurser undervises da normalt *hver for sig* på hold, sammensat af elever fra flere (parallel)klasser. Holdene kan evt. omfatte elever fra andre skoler, jfr. § 22 stk. 2. Ved skoler uden parallelklasser på 8. og 9. klassetrin kan eleverne eventuelt undervises *sammen*, altså uden holddeling.
2. Om udvidet afgangsprøve, se § 12 stk. 4.
3. Således at grundkursus i et eller flere fag kan kombineres frit med udvidet kursus i andre. Om valget af kursus, se § 11 stk. 3.
4. Hvis lærerrådets eller skolenævnets indstilling ikke er enstemmig vedtaget, skal der gives skolekommissionen (skoledirektionen) oplysning om, hvorledes stemmerne har fordelt sig. Det er endvidere forudsat, at indstillinger om undladelse af deling afgives for hvert fag for sig, og at skolekommissionen (skoledirektionen) tager stilling hertil for hver enkelt skole og ikke for skolevæsenet som helhed.

Stk. 3. Afgørelse om valg af fag eller kurser, jfr. § 4, stk. 2, § 7, stk. 2, § 8⁵ og § 9, og om fortsat skolegang i 10. klasse⁶ træffes af forældrene, jfr. § 46, efter samråd mellem forældrene, eleven og skolen.

§ 11

Stk. 3. Ved afslutningen af 9. klassetrin kan eleverne i hvert af fagene dansk, regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi indstille sig til en afgangsprøve, der er fælles for alle elever uanset valget af kursus efter § 8.⁷ Prøverne benævnes Folkeskolens afgangsprøve i det pågældende fag.

§ 12

Prøver:

Stk. 4. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne, ligeledes i hvert af de nævnte fag, indstille sig enten til Folkeskolens afgangsprøve eller til en udvidet prøve, som i fagene regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi forudsætter, at eleven har gennemgået udvidet kursus i 10. klasse.⁸ Disse prøver benævnes Folkeskolens udvidede afgangsprøve i det pågældende fag.

Lærernes diskussion

Een af nyskabelserne i den nye folkeskolelov omhandler undladelse af kursusdeling - altså samlæsning i visse fag i 8. - 9. klasse.

Nu er det jo ikke noget nyt i Gladsaxe, idet 4 af kommunens skoler har gennemført, eller er i gang med, forsøg i samlæsning, (se næste artikel).

Dag Hammarskjöld skolen har ikke været involveret i disse forsøg, men med den nye lov ville vi tage problemet op til debat på en planlægningsdag den 8/10 1976.

Vi inviterede Ole Kjær, der som konsulent har fulgt samlæsningsforsøgene, til at fortælle os om forløbet og resultaterne af disse forsøg.

Endvidere inviterede vi lærere fra Kennedy skolen og Marielyst skolen, som selv har været lærere i samlæste klasser.

Efter oplægget fra Ole Kjær, delte vi os i grupper omkring de enkelte fag: engelsk, tysk, regning/matematik og fysik/kemi. I hver gruppe deltog lærere fra de andre skoler og vi fik med stort udbytte debatteret nogle problemer, specielt de faglige omkring valg af undervisningsmaterialer, organisation af undervisningen m.m., men også de sociale sider blev taget op.

Problemer, rejst i de enkelte grupper, eller punkter, som vi ikke mente tilstrækkeligt belyst, blev senere taget op i en fælles diskussion, hvor vore gæster fungerede som et panel, vi kunne stille spørgsmål til.

Som afslutning på planlægningsdagen holdt lærerne på Dag Hammarskjöld skolen møde, hvor vi talte om netop vor skoles problemer.

Spørgsmålet om hvorvidt lærerne, i de nuværende 7. klasser ville være interesserede i samlæsning.

- om vores økonomi kunne bære det øgede materialeforbrug samlæsning giver.
- om hvor mange lærere og forældre, der skulle ønske samlæsning før vi ville ansøge.

- om vi ville føle ansvaret tungere at bære i en samlest klasse end hvis eleverne var delt op i kurser på forskelligt niveau.

Kun det sidste problem fik vi afklaret, idet vi er enige om, at ligegyldigt hvilke grupper vores elever optræder i, er vores ansvar for, at den enkelte i forhold til sine muligheder når længst, det samme.

Ved kursusdeling er der måske ligefrem en fare for, at man kan skubbe ansvaret over på hjemmet med opfordring til at lade eleven vælge det andet kursus. "Vil du med, så hæng på."

Den 14/10 1976 holdt vi møde mellem 7. klassernes lærere, hvor spørgsmålet om, hvem der skal føre klasserne videre og hvordan de forholder sig til niveaudelt/ikke niveaudelt undervisning, har været taget op. Der var fuld tilslutning til samlæsning.

Den 3/11 1976 afholdt vi lærerrådsmøde, hvor hele lærerrådet tog stilling til, hvorvidt vi skal ansøge kommunen om samlæsning i vore kommende 8. klasser i engelsk, tysk, regning/matematik og i vore kommende 9. klasser i fysik. Der var enstemmighed i lærerrådet for samlæsning.

Den 18/11 1976 er der orienterende møde for forældrene i 7. klasse. På dette møde vil forældrene have lejlighed til at give deres indstilling over for samlæsning i deres børns klasse til kende.

På baggrund af beslutningen fra disse møder vil skolenævnet tage stilling til, hvorvidt det vil støtte en eventuel ansøgning om samlæsning.

Samlæsningsforsøg

I 1967 gennemførte Gladsaxe kommune den såkaldte "Tilvalgsskole", hvor man lod alle eleverne være sammen i fagene dansk, orientering, kristendom, gymnastik og klassens time. Erfaringerne fra denne skoleordning - beskrevet i bogen "Tilvalgsskole i Gladsaxe 1968 - 1972" - var så gode, at man i 1973 besluttede at indlede et forsøg med "fuld samlæsning" på Enghavegård skole og Kennedy skolen og i 1974 på Marielyst skole. Fuld samlæsning betyder, at eleverne i 8. - 10. klasse går sammen i ovennævnte fag + engelsk, tysk, regning/matematik og fysik/kemi.

Forsøget er altså endnu ikke afsluttet på Marielyst, men der er dog allerede nu udarbejdet ca. 10 rapporter, f. eks. interviews af lærerne og eleverne. (SAM rapport nr. 5 og 7).

Samtidig er interessen for samlæsning på andre af skolerne steget og i øjeblikket er der fremsendt ansøgninger til skolekommissionen fra syv skoler. Forskellen fra 1972 er blot, at det nu ikke længere betragtes som et forsøg, men står i den nye skolelovs § 8 stk. 3. Efter denne paragraf skal tilladelsen gives af de kommunale myndigheder.

Diskussionen om samlæsning og enhedsskole i Gladsaxe kommune er vigtig for den fremtidige skole, det ses blandt andet af den ret hæftige diskussion, der i øjeblikket føres i Gladsaxe Bladet, men hvilke argumenter findes der for at gennemføre den fulde samlæsning og hvad er det, som gør nogle betænkelige.

Elevernes udbytte af undervisningen

Det har i mange år været en udbredt opfattelse, at man tilgodeså eleverne bedst, hvis man på et tidspunkt delte dem efter evner. De mange undersøgelser fra ind- og udland viser dog stort set det samme:

1. Når eleverne deles (af lærerne), fejlplaceres imellem 10 - 20%.
2. Der vil også i de delte klasser være dygtige og mindre dygtige elever, så alle alligevel ikke kan undervises samlet.

Herudover viser forsøgene med fuld samlæsning i kommunen følgende foreløbige resultater:

- A. De svagere elever klarer sig fagligt bedre end tidligere.
- B. Lidt flere tager realeksamen.
- C. Eksamensresultaterne har været normale, muligvis lidt over amts gennemsnittet. Det endelige resultat foreligger dog ikke på nuværende tidspunkt.

D. De dygtige elever når det samme som ellers og er altså ikke "trukket" ned.

Elevernes sociale udvikling

Elevernes udbytte af undervisningen er også afhængig af den sociale udvikling både hos eleven og for klassen som helhed.

Hvis eleverne har det rart sammen og samtidig har et fagligt udbytte af undervisningen, vil mange af skoleproblemerne vedrørende disciplin, skoletræthed m.m. naturligt mindskes.

Omkring det sociale er der ret stor overensstemmelse mellem lærernes og elevernes meninger. Lærerne siger, (SAM nr.5) at de sociale problemer er blevet mindsket betydeligt, eleverne siger, at de har det bedre sammen og mange har derfor også bedre lyst til at hjælpe de svagere elever og lægger vægt på, at samlæsningen betyder bevarelse af gruppen og dermed kammeratskabet (SAM nr. 7). Det må samtidig bemærkes, at der heller ikke bliver så mange lærerskift, det kan betyde en roligere og mere planlagt udvikling.

Elev - lærersamarbejde, lærersamarbejde

I skolelovens § 16 stk. 4 er fremhævet samarbejdet i den daglige undervisning. I forsøget med fuld samlæsning har eleverne kun i meget ringe omfang været med til at planlægge undervisningen, men det kan give et fingerpeg om udviklingen, at eleverne i SAM nr. 7 siger, at der er en rimelig grad af medbestemmelse i dansk/orientering, men mindre i engelsk, tysk, regning/matematik og fysik/kemi. Det tyder på, at samlæsningen kan fremme samarbejdet, men at det tager tid (som tidligere nævnt, har man haft samlæsning i dansk og orientering siden 1967).

For lærerne har forsøget på mange måder været en udfordring. På alle tre skoler startede planlægningen længe før skoleårets begyndelse og faglærerne har derefter arbejdet meget tæt sammen. Dette lærersamarbejde er samtidig en nødvendig forudsætning for at opgaven skal lykkes, og når eleverne ikke har været inddraget i planlægningen, kan det dels skyldes "begyndervanskeligheder" dels eksamenskravene, der kan medvirke til, at undervisningen ofte fastlægges i lidt for stive rammer.

Lærerne og undervisningsmaterialer

Lærerne er normalt ikke uddannet til at undervise i samlæsning og denne situation må afhjælpes ved, at de får mere tid til forberedelse, planlægning, samarbejds møder o.s.v. Endvidere har der ikke - og er der heller ikke nu - været undervisningsmaterialer nok. Dette problem løses delvis ved nogle kurser, der tilbydes de pågældende lærere, samtidig med, at det har været nødvendigt at indkøbe mange nye materialer.

Konklusion

Mit personlige indtryk er, at samlæsningen - med de nødvendige ressourcer - vil give eleverne et bedre fagligt udbytte af undervisningen og at det sociale klima på skolen vil bedres. Disse fremskridt kan dog kun opnås, hvis samarbejdet med forældre og nævn fortsat udbygges og vi må derfor i gang med debatten om samlæsning mellem ledelse, lærere, elever, forældre og nævn, for i fællesskab at udvikle den bedst mulige skole. Det bliver næste trin.

Kursusdeling/Samlæsning

Af og til kan det være svært at vurdere, hvilken af flere løsninger, der er bedst, men det kan være en hjælp at undersøge, hvilke konsekvenser afgørelsen vil få i praksis.

Så lad os se på vore 8. klasser til næste år, hvis vi fortsætter med kursusdeling.

Vi har fire 8. klasser, med henholdsvis 22, 21, 18 og 12 elever, ialt 73 elever. Fra tidligere erfaringer ved vi, at ca. 20% af eleverne vælger grundkursus og 80% udvidet kursus.

Fordelt på de enkelte klasser giver det:

	udvidet kursus	grundkursus
8a	18	4
8c	17	4
8d	14	4
8f	9	3
ialt	58	15

Disse tal giver os mulighed for at oprette 4 hold på udvidet kursus, altså én for hver klasse, og et hold på grundkursus. Holdkvotienterne bliver da 18, 17, 14, 9 og 15. Det lyder i og for sig meget godt, men hvordan ser disse så ud?

De udvidede kursushold bliver rene klasser, men hvis vi skal tage den store fraflytning fra skoledistriktet i de store klasser med i betragtning, er det meget sandsynligt at vi i 9. klasse vil komme ned på så lave klassekvotienter, at vi må nøjes med at oprette 3 hold på udvidet kursus. Det vil betyde,

enten - at eleverne fra én af klasserne bliver delt ud på de andre hold.

eller - at alle holdene på udvidet kursus bliver splittet op og sammensat i 3 nye grupper.

Det samme kunne blive nødvendigt i 8. klasse hvis flere elever end forudsat vælger grundkursus.

Vi ved, at hold sammensat på tværs af klasser, specielt i de boglige fag, giver eleverne en følelse af utryghed, mens elever der "er vokset op sammen" har en følelse af, i højere grad, at blive accepteret som de er.

Men vi ved også noget om grundlaget for elevernes valg af niveau. Alle er klar over,

at jo højere niveau en skolegang er gennemført på, jo større er mulighederne ved senere valg af uddannelse og erhverv. Derfor er det klart, at en forholdsvis stor del af eleverne vil ønske udvidet kursus, og ikke på forhånd ønske at afskære sig fra nogle muligheder. Dette betyder, at eleverne på det udvidede kursus vil udvise en betydelig spredning i faglige kundskaber og modenhed - netop det man søgte af undgå ved delingen.

På grundkursusholdet vil situationen være mere kompliceret. Vi fik det sammensat fra 4 forskellige klasser. Eleverne kender ikke hinanden godt nok til at føle sig trygge og de har ydermere modtaget undervisning fra 4 forskellige lærere. De udvidede kursushold har stor mulighed for at få lov til at beholde deres lærer, men af eleverne på grundkursusholdet kan jo højst én gruppe køre videre med den underviser, de er vant til.

Og et helt praktisk problem:

Den nye skolelov åbner mulighed for i 30 dage om året at lægge undervisningen uden for skolen, altså tage på lejrskoler, ekskursioner, i praktik o.s.v. I uheldigste fald betyder dette, at grundkursusholdet i 120 dage ud af 200 skoledage om året mangler eleverne fra én af klasserne.

Ydermere skal man nok ikke se bort fra, at eleverne godt er klare over, at samfundet stiller krav om højt uddannelsesniveau, et krav vores elever fra grundkursusholdene kan få svært ved at opfylde. Derfor viser disse elever en tendens til at give op, der er ikke mere noget mål at nå. Det kan gå ud over disciplinen.

Sådan ser situationen ud ved den kursusdelte undervisning. (billede)

Alternativet er samlæsning. Her får vi 4 klasser med en højere holdstørrelse:

22, 21, 18 og 12, idet hver klasse jo nu udgør ét hold. Vi løser herved det ene af vores problemer: den utryghed det skaber for eleverne at blive blandet mere eller mindre tilfældigt sammen. Men hvordan med den anden side af sagen - den faglige?

Forskellen i elevernes kundskaber og evner bliver jo ikke mindre - Men næppe heller meget større, for der er ingen garanti for at det er de svageste, der vælger fra, det har vi set i den nuværende tilvalgsskole. Denne situation kræver en anden og en bedre undervisning - undervisningen må tilrettelægges, så den passer til den enkelte elev i stedet for en hel gruppe. Dertil kræves:

1. deletimer - så eleverne i nogle timer modtager en mere intensiv undervisning.
2. konference-timer - så lærerne har mulighed for i fællesskab at planlægge undervisningen og udarbejde egnede materialer.
3. timer til en "sporleder" som for hvert fag på hvert klassetrin indsamler informationer og materialer fra andre skoler, undersøger undervisningsmaterialer, holder kontakt med kommunens konsulenter i faget m.m.

Hvis disse betingelser opfyldes, kan vi forsvarligt gennemføre en samlæsning uden at sænke det faglige niveau, men med en højnelse af det sociale miljø.

INDKALDELSE TIL 7. KLASSERNES FORÆLDRE

SAMT ALLE ANDRE INTERESSEREDE

I INDBYDES HERVED TIL FORÆLDREMØDE

TORS DAG DEN 8/11 1976, KL. 19.30

I KANTINEN.

MØDET VIL BLIVE INDLEDT FÆLLES FOR DE FIRE
7. KLASSER MED EN ORIENTERING OM DEN NYE
FOLKESKOLELOVS VIRKNING FOR ELEVERNE I
NÆSTE SKOLEÅR.

(OBLIGATORISKE TIMER - VALGTIMER - KURSUS-
DELING?/ SAMLÆSNING? M.M.)

DER BLIVER MULIGHED FOR AT FORTSÆTTE DE-
BATTEN I DE ENKELTE KLASSER OG FORETAGE
VEJLEDENDE AFSTEMNING OM SAMLÆSNING.

JØRGEN STAMPE

RÅDGIVNINGSLÆRER

REDAKTION AF DETTE NUMMER:

KIRSTEN SALTO

JØRGEN STAMPE

ORLA HOLK

HJALMAR JESS

POSTADRESSE:

DAG HAMMARSKJÖLD SKOLEN

SKOLESVINGET 8

2860 SØBORG

TLF: 01-695711

OPLAG: 700

TRYKT : 6-11-76

AF : PETER CHRISTENSEN

JOHN DESSAUER

HJALMAR JESS